

MEDYCYNĄ TROPIKALNĄ/CHOROBY ZAKAŻNE

Po prostu powiedz „nie”: żółwie a salmonelloza

Źródło: Harris JR, Bergmire-Sweet D, Schlegel JH, et al. Multistate outbreak of *Salmonella* infections associated with small turtle exposure, 2007-2008. *Pediatrics*. 2009;124 (5):1388-1394;doi:10.1542/peds.2009-0272

PICO

Pytanie: Czy kontakt z małymi żółwiami jest czynnikiem ryzyka zakażenia pałeczkami *Salmonella Paratyphi B var Java* u dzieci?

Rodzaj zagadnienia: Epidemiologiczne

Projekt badania: Retrospektywne

Centers for Disease Control (CDC) oraz kilka amerykańskich laboratoriów stanowych przeprowadziły badanie epidemiologiczne dotyczące licznych ognisk zakażenia salmonellą, które wystąpiły na terytorium Stanów Zjednoczonych w latach 2007-2008. Przypadek definiowano jako mieszkańca Stanów Zjednoczonych, który zachorował w okresie od 1 maja 2007 do 31 stycznia 2008 roku, a z materiału biologicznego pobranego od chorego wyizolowano *Salmonella Paratyphi B var Java*. Szczep bakterii identyfikowano, stosując swoistą dla epidemii elektroforezę na żelu z użyciem pola pulsacyjnego (pulsed-field gel electrophoresis, PFGE). Chorzy lub ich rodzice odpowiadali na pytania zawarte w standardowym kwestionariuszu dotyczącym kontaktu z żółwiami. Pacjentów, którzy zachorowali w okresie od 1 maja do 15 listopada 2007 roku włączono do badania kliniczno-kontrolnego, w którym każdemu badanemu przyporządkowano dwie, dobre pod względem wieku, osoby z grupy kontrolnej.

Zidentyfikowano łącznie 107 chorych z 34 stanów, u których stwierdzono zakażenie badanym szczepem. Mediana wieku chorych wynosiła 7 lat (od <1 do 87 lat), 27% stanowiły dzieci <3 lat i 59% <10 lat. U 91 spośród 92 chorych (99%), od których uzyskano odpowiednie informacje, wystąpiła biegunka, u 52 (61%) była to biegunka krwista. Mediana trwania choroby wynosiła 7,5 dnia. Dwudziestu dziewięciu spośród 87 chorych (33%) hospitalizowano, a mediana hospitalizacji wynosiła 4 dni. Czterdziestu siedmiu spośród 78 chorych, których o to zapytano (60%), miało kontakt z żółwiem w ciągu tygodnia poprzedzającego hospitalizację.

W większości przypadków (87%) był to kontakt z małym żółwiem. Do badania kliniczno-kontrolnego włączono 25 chorych i 45 osób z grupy kontrolnej. Zakażenie *Salmonella Paratyphi B var Java* ze szczepu epidemicznego (potwierdzone metodą PFGE) było związane z kontaktem z żółwiami w tygodniu poprzedzającym objawy choroby (OR=40,9; 95% PU 6,9-∞), ale nie miało związku z kontaktem z innymi gadami. Zarówno chorzy, jak i osoby z grupy kontrolnej wiedziały o ryzyku zakażenia salmonellą na skutek kontaktu z gadami. Autorzy wnioskują, że epidemia zakażeń była ściśle związana z kontaktem z żółwiami oraz że hodowanie małych żółwi jest nadal groźne dla zdrowia.

Komentarz Michael B. Dinerman, MD, FAAP

Children's Healthcare of Atlanta, Atlanta, GA

Dr Dinerman deklaruje brak jakichkolwiek powiązań finansowych mogących wpłynąć na niniejszy komentarz. Komentarz nie omawia produktu/urządzenia dostępnego na rynku, niedopuszczonego do stosowania ani będącego przedmiotem badań.

W 1975 roku, ze względu na związek między zakażeniami salmonellą a małymi żółwiami, o panczeru krótszym niż cztery cale (około 10 cm), Food and Drug Administration (FDA) zakazała ich sprzedaży. Żółwie można jednak nadal kupić w niektórych sklepach zoologicznych, na pchlich targach oraz przez Internet, często bez ostrzeżenia o potencjalnym niebezpieczeństwie. Niektóre sklepy reklamują „żółwie wolne od salmonelli”, ale takiego gada nie udało się dotychczas wyhodować. Wielu rodziców jest nieświadomych zagrożenia, szczególnie dla małych dzieci, jakie wiąże się z kontaktem z żółwiami.

Żółwie są obecne w coraz większej liczbie gospodarstw domowych w Stanach Zjednoczonych (0,5% w 1996 i 1% w 2006 roku).¹ Nie tylko żółwie są źródłem zakażenia salmonellą. Nosicielami tego drobnoustroju mogą być wszystkie gady, między innymi iguany, inne jaszczurki i węże. Do zakażenia nie jest nawet konieczny bezpośredni kontakt ze zwierzęciem – często silnie zanieczyszczona jest woda w akwarium, w którym przebywa żółw. Szacuje się, że w Stanach Zjednoczonych około 6% przypadków zakażeń salmo-

nellą zostało nabytych od gadów.² We wcześniejszej publikacji CDC National Salmonella Surveillance System opisano 32 przypadki zakażenia *S. marina*, w tym 26 niemowląt, z których jedno zmarło.³ Dwadzieścia osiem (88%) z 32 opisanych przypadków dotyczyło osób mających kontakt z iguanami, ale tylko w 4 przypadkach (14%) był to kontakt bezpośredni ze zwierzęciem (dotknięcie). Małe żółwie są szczególnie groźne dla małych dzieci, które często biorą je do rąk, całują, a nawet wkładają do ust, przy czym, o czym wie większość rodziców, dzieci trudno jest zmusić, aby natychmiast po takiej zabawie umyły ręce.

Ponieważ tylko nieliczni rodzice są świadomi ryzyka zakażenia pałeczkami *Salmonella* od gadów, a wstrzymanie handlu tymi zwierzętami jest trudne, pediatrzy, pracownicy opieki zdrowotnej i instruktorzy muszą być na ten problem wyczuleni, aby informować o nim społeczeństwo i wdrażać działania zapobiegające zakażeniom od zwierzęcych.

Komentarz redakcji wydania amerykańskiego

W Stanach Zjednoczonych salmonelloza występuje u około 1,4 miliona mieszkańców rocznie.⁴ Jakkolwiek choroba jest przede wszystkim związana ze spożyciem zanieczyszczonej żywności, to jednak coraz więcej przypadków przypisuje się kontaktom ze zwierzętami, zwłaszcza z gadami i płazami hodowanymi zarówno w domach, jak i na wolnym powietrzu. W badaniu zrealizowanym prawie 15 lat temu wykazano, że tylko około 40% rodziców wiedziało o związku między gadami a zakażeniem *Salmonella*.⁵ Jest to liczba przerażająca i zbliżona do wyniku około 30%, jaki uzyskano w aktualnym badaniu. Wprowadzenie w życie istniejących przepisów i rozsądny wybór ulubieńców pozwolą zarówno zwierzętom, jak i ich opiekunom na wzajemne przekazywanie uczuć, a nie chorób.

Piśmiennictwo

1. Association AVMA. *US Pet Ownership and Demographics Sourcebook*. Schaumburg, IL: American Veterinary Medical Association; 2007.
2. Mermin J, et al. *Clin Infect Dis*. 2004; 38 (suppl 3): S253-S261.
3. Mermin J, et al. *Pediatrics*. 1997; 99: 399-402.

4. Swanson SJ, et al. *N Engl J Med.* 2007; 356: 21-28.
5. Villar RG, et al. *Arch Pediatr Adolesc Med.* 1998; 152:1035-1037.

Słowa kluczowe: zakażenie salmonellą, żółwie, epidemiologia

Artykuł ukazał się oryginalnie w AAP Grand Rounds, Vol. 23, No. 3, March 2010, p. 29 Just Say No: Turtles and Salmonella, wydawanym przez American Academy of Pediatrics (AAP). Polska wersja publikowana przez Medical Tribune Polska. AAP i Medical Tribune Polska nie ponoszą odpowiedzialności za nieścisłości lub błędy w treści artykułu, w tym wynikające z tuma-

czenia z angielskiego na polski. Ponadto AAP i Medical Tribune Polska nie popierają stosowania ani nie ręczą (bezpośrednio lub pośrednio) za jakość ani skuteczność jakichkolwiek produktów lub usług zawartych w publikowanych materiałach reklamowych. Reklamodawca nie ma wpływu na treść publikowanego artykułu.